

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Széchényi-utca SIMON-ház Kunz József ur kereskedésével szemben.

Hirdetmények

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Bérmenetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSASALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap kivételével.

Előfizetési ár

Helyben házhöz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre - - - - - 10 ft - kr. Félévre - - - - - 5 ft - kr. Negyedévre - - - - - 2 ft 50 kr. Egy hónapra - - - - - 1 ft - kr.

Hirdetési ár

Ottasábos petitsor egyszeri beiktatásáért 5 kr. Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. - Nyitlór 4 hasábos petitsorért 20 kr.

Hirdést vagy reclamat magában foglalt újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Csütörtök Deczember 3.

244. szám.

Veres manifesztum.

Debreczen, decz. 3.

Hajdanában őseink, ha harcra készültek körülhordozták a véres kardot, manapság pedig az orthodox ellenzék a választások megkezdése előtt kibocsátja hosszú kiáltványát jó irányi aláírásával, kinek szelidségéhez szinte nem is párszól az a hang, mely az egész kiáltványon végig vonul - a neolog nemzeti ellenzék pedig szétküldi vándorpostáit ország-szerte s azok hirdetik az egyedül üdvözítő nemzeti vallás tanait, melyek követése nélkül a szabadelvű párt mélyeségs pokla fenekére kerül mindenki.

Igaz ugyan, hogy van egy pár nemzeti, aki szívesen belemenne ebbe a pokolba csak ereszténék!

Szóval erősen agítálnak - no de hát azt rossz néven se lehet vennünk.

Csak az a kérdés, hogy azok alatt a nagy hangon hangoztatott frázisok alatt mennyi az igazság, s mennyi az egyszerűen összehordott, meg nem indokolt tagadás. Tagadása a kormány eddig elért sikereinek - tagadása a mi hazafiságunknak, tagadása a mi jóhiszeműségünknek. És mennyi az utópia!

Bizony-bizony az igazság nagyon kevés. Sőt a mostanában hangoztatott és irt orthodox és neolog ellenzéki frázisok alatt valóságos luciferi hang lappang - az örök tagadás szellemének hangja - mely hang egyszerűen kárhóztat minden meglevőt, leszeretne rombolni minden nagy áldozatok s fáradságtalan munka árán kivívott eredményt - anélkül, hogy rossz-szalása igazi okát megmagyarázni tudná, anélkül, hogy erőt érezne magában a lerombolandó dolgok helyébe új, ép és dicső alkotásokkal lépni.

Az öntudatos erőnek ez a nyilvánulása se lengi át azokat az „átkos kormány” „corrupciónális uralom” s más efféle sallangokkal ellátott manifesztumokat - melyek - ezeket a nagyon is alacsony nivón álló politikuskok szája izéhez, az igazi plebs-héz szülő czífrázatokkal leszámítva - meg a rajongó haza-

fias idealismus hangját is nélkülözik - leszámítva Kossuth nevének egypárszor való belevonását.

Pedig hát ez még nem elég. Ideális politikai eszméket képviselő pártoktól annyit joggal el lehet várni, hogy nemes, szép eszméinek ideális magaslatáról szólnon hozzánk - s programja megvalósíthatlan meddőségét legalább hazafias hévűl lángoló szavakkal fedje el - melyek legalább percze feleddessék el velünk, a pozitív munka, az activ politika embereivel, hogy utópistákra nincs szükség.

Legalább a szívhez beszélőnek, s ne tépnék szót rideg, üres, sallangos szavakkal azt a poetikus, rózsaszínű fátylat, amelyen át gyönyörrel nézzük az álmodozó, ideális, poetikus lelki embereket. Még ha politikusok is, akiknek nem szabad poétáknak lenniük.

V. Gy.

A delegációk tegnap és tegnapelőtt tárgyalták a monarchia hadügyi költségvetését. Előadó volt Rakovszky. Hosszabb beszédet mondott Bethy Akos, Apponyi, Pulszky, Hollán, Hieronymi, Münich Aurél. Az általános vita berekesztése után ismét Apponyi és Rakovszky szóltak. Azután következett a szavazás, melynek eredményeként Bethy határozati javaslatát elvetették, s elfogadták az albizottság előterjesztését.

A kereskedelmi szerződés. A kereskedelmi miniszteriumban serényen dolgoznak a német és olasz kereskedelmi szerződések beczikkelyezése iránti törvényjavaslatokhoz csatolandó terjedelmes indoklólson. A szejci kereskedelmi szerződési tárgyalások is oly stádiumba jutottak immár, hogy a szerződés megkötése egészen biztosítottnak tekinthető. Mint értesülünk, kilátás van rá, hogy a beczikkelyezés iránti törvényjavaslatok oly időben fognak a képviselőház elé terjesztetni, hogy a ház közgazdasági bizottsága által még e hó vége előtt tárgyalás alá lesznek vehetők s ekként első tanácskozási tárgyait fogják képezhetni a karácsonyi szünidő után ismét összeülő képviselőháznak.

A választási bíráskadást tárgyaló bizottság tegnap ülésében a javaslat sok figyelemreméltó rendelkezését állapította meg. Azon eseteknek részletes körvonalazása for-

gott szóban, a melyek érvénytelenné teszik a választást, a melyekben tehát kérvény útján kérhető az érvénytelenségnek kimondása. Különösen kettő támasztott ezen eseteknek sorából behatóbb vitát. Az egyik az étetésnek és itatásnak annyira meggyökerezett választási visszaélése volt, a melyre vonatkozó rendelkezésből némelyek kihagyatni kívánták azt a meghatározást, mely szerint érvénytelenség esete csak akkor állhat elő, ha az étetés vagy itatás abból az előzélből történt, hogy a választók az illető jelölre szavazzanak, vagy másra ne szavazzanak, vagy a választástól tartózkodjanak. A másik a büntett vagy vétség elkövetésére, a törvény vagy törvényes rendelet elleni engedetlenségre való nyilvános és egyenes felhívás esete volt, melynél az ellenzék egyik szónoke csak akkor vélte az érvénytelenséget kimondhatónak, ha a felhívásnak büntetőjogi vagy a választás eredményére kiható következesei voltak. A bizottság tulajgyomó többsége mindkét indítványt szemben a törvényjavaslat álláspontjára helyezkedett, - úgy vélekedvén, hogy egyelőri az etetésnél és itatásnál a czélzatnak, a sajátképeni döntő momentumnak elhatározása az egész jogszabályt, a tényálladék megállapítását alkalmatlanná tenné a bírói itélkezésre s hogy másfelől a bünteselekvényre vagy a törvények iránti engedetlenségre való direkt felhívás oly súlyos erkölcsi beszámítás alá eső dolog, amely önmagában véve minden sgyébnél inkább disqualifikál a képviselő ma dátumra s a törvényhozói jogoknak azzal kapcsolatos gyakoroltására.

Csendélet Debreczenben és a kaszttrendszer.

Kuti Zsigmondtól.

Az idegen, kit a sors Debreczenbe sodor, a város külseje meglepi. A város széles, eléggé tiszta és befásított utcaí, a nagyvárosi széles asphal, az újonnan épült díszes épületek, melyek egynémelyike palota számba megy, az imponáló színház, a csinnel és izléssel rendezett boltkirakatok, együttvéve és külön szép és jó benyomást gyakorolnak az új lakosra.

Amde a mily kellemesen és vidítólag hat az új szemlélore Debreczen képe, oly nyomasztólag hat rá, midőn megismerkedett annak kaszttokra osztott társas életével.

Debreczenben organizált, szépen kifejldött és gondosan őrzött kaszttrendszer divik. Akár Chinában vagy Egyiptomban egyik kaszttból a másikba juthatni hiru és kába remény.

ezek a kezek, mintha a tubarózsa átható illatu, fehér szirmaiból lettek volna kímetszve.

Nézte, kereste folytatását a kezeknek. Szemei a karokra, a vállakra, a szabadban hagyott, hajladozó nyakra, a fülekre, a hamvas arcra, a kissé duzzadt, de édes piros ajkakra s aztán a szemekre tévedt.

Amikor pedig idáig jutott, hát többé nem állott előtte tisztán semmi.

Az a badar gondolata támadt, hogy a világon nincsen befejezve semmi. Mindennek meg van a maga folytatása. Akarva - nem akarva kereste a folytatását. A kékszemű asszony karjainak folytatását a vállakban, a hajladozó nyak folytatását a leányos duzzadt kebelben.

Majd a barátjára tekintett, a ki közel hajlott az asszonyhoz s oly sug rzó szemekkel nézte hitvesét, amelyekben a boldogság fénye reszketett.

Az asszonyka szeretetreméltó kedvességgel kínálta és csevegett hozzá.

Nem tudta sietve ott hagyni ezt a boldogságos fészket; de mikor ott hagyta, megjijedt a saját bensőjétől, amely egészben megváltozott.

Többé nem merté mondani, hogy az ő itélete, amelyet bírói széknél kimondott, határozott, befejezett itélet. Az igazság nem az volt előtte, amit az agyával kigondolt és írásba foglalt, hanem az amit érzett s amit a kék szemű asszonynál keresett.

Kritikájában, amelylyel az ügyeket kellett „ellátni”, ingatag lett, mert idages izgalom lepte meg s agyában képek rajzoltak, a kék szemű asszony alakjáról felvett ezernyi ezernyi édes képek.

A kínai pária talán hamarabb lehetett mandarin, mint lehet Debreczenben egyik kínai falazott körből a másikba jutni.

A miveltég, intelligencia nem igen jön számba és nem jogosít egyik kaszttból a másikba való felvételre.

A nagykereskedők, kereskedők, birtokosok kiskereskedők és szatócsok elszigetelve éneik egymástól külön-külön körképezte. Az „en gros”-ban dolgozó dehoggy érintkeznek a „detail”-ban működővel, az viszont a világrt sem azonosítaná magát a szatócsal, és nem szúrna össze vele a levét; az asszonyságok-ról nem is szólva. Ugyanazon viszony áll fenn a nagy, közép és kisiparosok közt - és a nagy közép és kis hivatalnokok között.

Ezen kaszttok megakaszttják azon társas életet, mely melegágya, éltető dajkája, rugóia szokott lenni minden szépnek, jónak és üdvösnök.

Az ily élszencolt kaszttok mellett maga a miveltég, a társas élet egyoldalú marad. Elszibbasztja és csirájában elfojtja a társas élet fejlődését.

Nem mondjuk, és nem mondhatjuk, hogy mindenkinek nyissunk ajtót. De ne zárjuk el magunkat hermetice azoktól, a kiknek intelligentiája, miveltége, társadalmi állása feljogosít arra, hogy helyet kérjen mellettünk, hogy felkaroljuk.

Le tehát azon válaszfalakkal, melyek csak gátolják a világozságot. Hiába építenek Debreczenben szebbnél-szebb palotákat, nagyobb-nagyobb iskolákat. Hiába hoznak ide meg egy sereg hivatalnokot: igazán nem haladhat mindaddig, míg a kaszttokat körülvédő jerikói falak le nem romboltatnak; míg a különböző rangu és rendű osztályok közt bizonyos asszimiláció be nem áll. Ime ott van Nagyvárad, Temesvár, Arad, Szeged és más városok, mely élénk, pezsgő, friss ott a társas és társadalmi élet és az nyilvánul is minden lépten-nyomon: kaszinókban, olvasó körökben, felolvasásokban, közmiveltedési intézményekben társas összejöveteleiben, közhasznú és közöszélu dolgok életbeleléptetésénél!

Asszimilálódjunk tehát mi is, a 19. század utolsó tizede nem igen egyezhetik meg a kaszttrendszerrel. Az általános és közmiveltedés 19 százada a felvilágozsultság korszaka, világító szövétnéke: a tolerancia jelszavai: szabadság, egyenlőség és testvériség.

Debreczen, mely ezen jelszavakat legelőször irta zászlójára: mutassa meg „intra muros” is, mutassa meg, magán és társas életében is, hogy eme jelszavaknak tud és akar érvényt szerezni!

Félre dobta a dolgát, eleinte csak egyenkint, ritkán, aztán tömegenkint, sürűben, mert nem tudott egy tollonást sem tenni, hogy a szívében zsarnokoskodó képre ne gondolt volna.

Eh, nekem se muszáj minden pillanatomat a hivatalnak szentelni! Megfizeti ezt nekem az állam! Nem, és nem! Majd dolgozom máskor. Legalább megbecsülhetik: mit ér az, mikor szívvel-lelélekkel nekidűök a munkának.

Ennek az öngázoló okoskodásnak aztán az lett a vége, hogy a munkából elvont idejében látogatást tett legjobb barátja hitvesénél.

Ezt az embert szerette, becsülte leginkább. De ezzel szemben se volt szívesebb a zöld asztal mellett, mint más ügyvédhez.

De mikor egyszer véletlenül meghallotta hogy a férj nem adhat elégsző pénzt: akkor bírói széknél is megismerkedett a baráti szíveséggel. Ez a baráti szíveség pedig a pürösködésnél annyit jelent, hogy a bíró valóban igen méltányosan állapítja meg az ügyvéd közbenjárásának közközségeit.

Olyan becsületes, igaz ember, így okoskodott, hogy vele szemben kivétel lehet tenni.

Nagyon sürűn kezdett látogatást tenni. Es pedig időválogatás nélkül.

Igalomban élt ugyan folyton az asszony közelében, de mégis elment hozzá mindig mikor tehetta.

Egyszer csak azt vette észre, hogy a kék szemek forróságában a rokonszenv tüze éledezik, s a puha kis kezek nem

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Nincs többé folytatás.

Olyan asszony, a minő csak kell. Magas és szőke. Domboru homlokon ives szemöldökök, ezek alatt olyan kék szemek, a melyeket nem lehet hasonlítani semmihez. Sem az ég ragyogó, áttetsző kékjéhez, sem a mezők legkedvesebb virágjának, a buzavirág-nak színéhez. Mert sem az égnek, sem a buzavirágnak nincs pajkos csillogása, elbűvölő ragyogása és megégető forrása.

Az Etelka szemének van. Minő pillák! Hosszúak és feketék. Mikor összeérnek ezek a selyemlágy szilánkok, mintha valamely csodálatos szirmok ölelkez-nének össze.

A mint fiatal barátunk ennek a tündökölő szempárnak a forró sugárzását egyszer megérezte az arcán; többé nem volt tisztában önmagával, és bírói létere elefedte a különbözőzet az enyém, tied és az övé között.

Égő vágy, és olyan érzelmek törekedtek kija szívéből, amelynek, hogy termője lett volna a lelke, sohase hitte.

Azelőtt nem is öntudatos, de arrogans férfi volt. Tartotta magát annyinak, hogy ama udvariassági tény alól is rendszerint kivonta magát, amely nőkel szemben kötelességünké teszi a kézeséskot.

Mi volt neki azelőtt egy asszony? Egyszerű jogeset, amely fölött az ő erősen képzett jogászféjével egyszerűen kritikát gyakorolt, ha erre fölkérték. Az itélet mindig

szigoruan hangzott és mindig meg volt indokolva keményen.

A világnak az a része, a mely vele foglalkozott, úgy gondolkozott róla, hogy ime, itt egy igazságos ember, akihez se jó szóval, se szép szóval, se csalfa okoskodással nem lehet hozzáférkőzni.

Olyan a lelke, mint egy tisztán, egyenes metszett tükör, amelyben minden kép a maga valóságában látszik meg. Azonfelül van benne annyi akaraterő, öntudatos ambició munkakedv és munkaerő, amennyi az emelkedéshez, tulon-tul is elegendő.

Arra nem volt eset, hogy az ő munkaságához szó fért volna. Hanem ez a sziklaember egyszer csak meghajlott.

Ott volt vacsorán a legjobb barátjánál, aki azonfelül, hogy ügyvéd, máskülöben is ur és perfect gentlemann. Sokat lehet tőle irigyelni. De legnagyobb kineve; a kékszemű asszony, szerelmes hitestársa.

Ennek az asszonynak az oldala mellett ült azon az emlékezetes estén.

A legkevésbé sem volt elfogódva. Csak akkor érzett magán egy kis lelki megütődést, amikor Etelka hozzá emelte a teás csészét. Véletlenül tekintett a kezeire. De az már nem történt véletlenségből, hogy hosszasan rajta felede a szeméit és hogy tekintete korántsem volt az a rideg és szigorú tekintet, a melylyel a dolgokat és az asszonyokat agyon szokta kritikálni.

Puha, párnás kis kezek. Fehérek, mint a hattyunyak, és formásak, mint a Vénus Anadyomene szobrának épen maradt fél keze. Finom kék ereket látott meg rajtuk. Olyanok

ve!!

mely óv olgál min jbetegség üblügető elkülöz OPP-téle or egész-

o p p-féle nára, Dr, s legfino. ok.

szta 35 kr. gó virág

szerint a

Tóth Béla L. örökössei ában, ugy, n és Ma- kedésében. tat.

jtájás

E-PORA

nyoldalu, ideges nyomorból szá- a a legjobb si- st, mit több met-nyitvánítás it.

UDVAR

nyel használtá klati utasítással szoboz haszná- at. Eredetiben József „nagy- an Budapesten, E. Debreczen- Béla Balás- al is kapható. (2) szöletnek.

társulat

a n.

osten tartott a megállapi- sletbe lépett módozatokra szerint.

éklül kész-

TT.

100 ki/

18.80

18.20

18.20

17.80

17.60

17.20

17.-

16.60

16.20

14.40

9.60

5.20

5.-

5.-

4.80

5.-

5.-

5.-

5.-

5.-

5.-

5.-

5.-

5.-

5.-

5.-

50 kilo

70 "

50 "

A régi Debreczen.

Elégia a debreczeni sánccok felett.

A mik a bástyatornyokkal megerősített tömör, lövéss várfalak voltak hajdan a felső magyarországi és erdélyi városoknak, ugyancz volt Debreczennek a várost gyűrűként körül övező mély és széles árok.

Debreczenet sohasem védtek kőfalak. Egyszer kapott a város királyi engedelmet kőfalépítésre Zsigmond korában, de akkor sem élt ezzel a kiváltsággal, mivelhogy ilyen kőfalas építkezések sehasem voltak elég pénzre a polgárságnak, a török, német sarcolások szomorú korszakában annál kevésbé. Hegyes fedelű, zömök bástyatornyok vastag kőfalak helyett körül vonták hát őseink a várost jó mély és széles árokkal, melyet hét kapu szaktított meg.

Nyit ellenséggel szemben ugyan semmi védelmet nem nyújthatott ez az erősítés, de a kisebb maratózó csapatokat, meg az éjjeli tolvajokat, rablókat sehasem sikereseen távol lehetett tartani a polgárok vagyonától. Olyan mély és széles volt ez az árok-öv hogy azt ugyan nehéz volt lóval is átugratni aki pedig vakmerő kísérlete közben belebukott, mélységes fenékről egy könnyen ki nem mászhatott. Nagy gondot is fordított emez erősítések fenntartására a Magistratus.

Minden utca lakossága évente közmunkával tartotta fenn a maga árok szakaszát. — A régi sánccok lassanként ám betemetődtek, a hogy a szaporodó népesség új házsorokat fogott kívül az árkon és fedett csatornák kezdtek dívatba jönni.

Ez időszert még csak két-három helyen ily az Ispótyáson, Miklós-utca felé, és az Árok-utczán látható némi nyoma az ároknak. Miklós-utca végén a nagy köcszopos kapuk még egy kis kőfal maradványa is őrizi a zavaratos múlt századok emlékeit. Vajjon jutott-e észbe valakinek mikor 20 évvel ezelőtt szétvágták ezt a kaput, hogy rajzban megörökítsék? Aligha! Pedig hiba volt azt elmulasztani.

Helyes fogalmat arról, hogy milyen is volt Debreczen vagyonbiztonságát védő árok, a Kar utca nyujtat. Csaknem teljes mértékben szemléltethető még az utca közepén végig futó tisztas régiség. Hanem azért mi Debreczeniek még se tartottuk érdemesnek, hogy idegeneknek mutogassuk. Nem közhasznu, hanem közveszélyes már az istenadta, környékbeli lakók egészségre és éjjelenként arra felé ényérgő részeg taligások testi épségére nézve egyaránt. — A partján buján nőtt jászmin bokrok árnyékában nyaratszaka poshadó víz és hulladék büzhödte tette a levegőt; ha pedig az illuminált állapotban hazafelé bandukoló külvárosi pógár-ember fére ta'lt lépni, hát úgy onyelt az árok, hogy másnap reggel tudott csak kiszabadulni a különös helyről, akkor is a jószívű szomszédok huzták ki az ő nagy mulatságokra.

Noshat ennek a nevezetességnek a napjai is megszámálják. — Retek-utczán végig, a Libakert sőtől Mester-utczáig elkészülvén az új boltozott csatorna, mely az István malom elhasznált vizét vezeti ki a városból, megkerdik a Kar-utczai nyílt árok betömését. A héten a mérnöki hivatal már is hozá is fogatott a megsemmisítés munkájához. — Aki gyönyörködni akar még a régi Debreczen egy ép darabjában: siessen, mig el nem késik.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8-12, d. u. 2-5 óráig tartanak. — Az írtató, kiadó hivatal és az írtatók a felérnek

csupán eltűrik, de vissza is adják a szorítást.

Ennek is folytatásának kell lenni! — szöveg magában. De mikor lesz a folytatása?

Ha az asszony fehér nyakára tekintett: tisztában volt a folytatás természetével, amelyért égett de amelytől félt is.

Végre legjobb barátja becsületéről volt szó.

Inkább meghalok, agyon sorvasztom magamat, hagyom elnéni a szívemet — gondolta s megreszkedett; de nem megyek tovább.

Hanem amikor a két szemek tekintével találkozott s a piros ajkak kívánatos édessége mosolygott reá: akkor feledett minden elhatározást, összes föltételei összezavarodva vibráltak agyában, nem gondolt semmire s némileg öntudatlan heveséggel ölelte magához és csókolta zápor módra a más asszonyát, a legbecsülettebb, legszeretettebb barátja hitvesét.

Ez sem maradt ennyiben. Ez nem a vége. Ennek az ölekezésig kitört szenvedélynek még folytatása lesz.

Bármint szerette is barátját: be kellett látnia, hogy kénytelen lesz megrabolni. Hajtja úzi rá nem csupán a vére, hanem az egész bensője.

De nem rabolja meg úgy, mint egy községes zsivány, — lopva vagy egy kalóz, — erőszakkal.

Elfogja tőle venni nyilvánosan, törvény előtt, jog szerint. Ez illik egy bírósághoz. A házasság erkölcsi feltétele a szerelem. Nos, hát ez az erkölcsi feltétel a barátja és hitvese között nincs többé meg. De meg van náluk, kettőjüknél kölcsönösen. Ami nem illik együvé: azt el kell választani. S a mi együv

felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünneppapokon d. e. 10-11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombat d. u. 3-5-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Színházban előadások naponta péntek kivételével kezdődnek este 7 órakor.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünneppapokon d. u. 6 órakor a „Margit fürdő” nagytermében.

Dalestély. Rendezi a kereskedő ifjúság a Margit fürdő dísztermében. December 5-én.

Próba-bál. Alföldi Károly tanítványainak bemutatása. Bika dísztermében. December 5-én.

Jogász táncszertély. A Bika dísztermében. December 12-én.

Decz. 30. Zion egyet. táncmulatsága a Sziksziban.

A debreczeni ev. ref. főiskola ének-kar választmányának határozata folytán Fazekas Gyula énekkari jegyző lapunk utján tudatja régibb tagjaival, hogy a sokak által óhajtott „emléklap” elkészülvén, azt megrendelhetik mindazok, kik az egyetnek legalább 1 1/2 évig tagjai voltak. Az emléklapért helyben 50 kr. vidékre szétküldve 1 frt. fizetendő, mely utóbbi esetben a megrendelőnek ugy lakkhelyéről, mint egyetli tagsági idejéről is lehetőleg pontos tudósítás küldendő. A jegyzőkönyv az 1861 évvel kezdődvén, azok, kik ezt megelőzőleg voltak az egyet tagjai, emléklapot csak azon esetben kaphatnak, ha énekkari tagságukat igazolni képesek.

Ikolai ünneplés. A helybeli izr. iskolások évéről-évre igen szép példáját adja felebaráti szeretetének s jószívűségének, midőn egyik szép feladatának tekinti a helybeli fiu s leányiskolába járó árva szegény sorsu, szorgalmas növendékeket jó, meleg téli ruhával s lábbelivel ellátni. Az idén is 50 e nem-beli gyermeket látott el a szükséges ruhával. E szép s megtapó ünneplés f. hó 2-án délután 3 órakor folyt le az izr. IV. oszt. tantermében. Megjelent az alkalomból az iskolások teljes számban, a tantestület s a hitközség elnöke s számos tagja. Kohut Mór tanító igen szép szavakban esetele a tek. iskolásoknak a szegény gyermekek irányában tanúsított jóságáért hálás, szívélyes köszönetét; majd az iskolászeki elnök intézett a megjutalmazottakhoz szép serkentő s buzdító szavakat. Az ünneplés egy IV. osztályu fiu, s egy II. osztályu leány növendék által elmondott mély köszönetének tolmácsolásával ért véget. (L. I.)

A honvédség köréből. A m. kir. honvédség közönyvében két magasabb rangu tisztnek nyugállományba helyezését közli: mindketten jó ismerősei a debreczenieknek és kedvelt tagjai az itteni társaságnak. Az egyik szenttornyai B o b o r y György ezredes, a debreczeni 2-dik honvéd huszár ezred parancsnoka; a másik pedig Bitter István ezredes. — V i c z i á n Antal budapesti 1-ső honvédhuszárezredbeli alezredes, a debreczeni 2-dik honvédhuszár ezred parancsnokává nevezetett ki.

Mozart-ünneplés. Decz. 5-ike a zenevilágra nézve nagyon gyásos nap. Ea a nap az, melyen 100 év előtt a hangköltészet nagy mestere, Mozart Amadeus Wolfgang a halál áldozata lett, porának delén, a mennyiben még csak 36 éves volt, midőn a nagy kaszás megfosztotta tőle a világot. Az egész muzikális világ megemlékszik e napon a nagy zeneszerzőről: mindenfelé hangversenyeket rendeznek az ő ünneplésére, mely hangversenyeken az ő művei játszóak a főszerepet, azok a gyönyörű művek, melyek üdéségeket és szépségeket a mai napig megtartották. Művei a halhatatlan ságnak vannak írva. A debreczeni zenevilágnak is alkalma lesz decz. 5-ikén Mozart

tartozó: azt össze kell forrasztani. Megegyezett Eteklával, hogy elválasztja a férjétől s aztán hitvesévé teszi.

Az édes, szép asszony, a kinek cipője talpát is úgy tekintette, mint egy különös, imádásra méltó tárgyat, kigyúlt, föllángolt szenvedélylyel borult reá s megcsókolta az ölelő kezét.

Mi lesz ebből? Nem volt odahaza maradása. Egész éjet a csillagos égbolt alatt, a szabadban töltötte, gondolkozva a folytatásról.

Reggel, a mit eddig még soha nem tett meg, elmaradt a hivatalból. Egy kávéház ablakán leste meg, mikor megy el hazulról a férj. Még egy küssé várt. S aztán ment egyenesen Eteklához, Elkieséri a mamájához. Ott előadnak mindent s aztán beszél a férjével. Végre pedig jöjjön, a minék jönni kell. Áll elébe.

Ilyen korán még soha se lépte át az ő küszöbét.

Nesztelenül, lopakodva lépett be, hogy meglepje, leboruljon előtte és csókjában fürdesse meg a lábait.

Csöndesen, édes izgalomban szétemelte a függönyöket.

Eteka ép akkor ölelt, csókolt egy harmadik embert.

Kitántorgott, s elesett az utczakövezeten. Az emberek azt hitték róla: részeg.

A mint fölszámát, belátta, hogy most már csakugyan itt a vég, az elhibázott élet nek többé nem lehet folytatása.

Az öngyilkosok száma egygyel szaporodott. E. V.

emlékét megünnepelni, a mennyiben a legközelebbi szombaton a 39. gyalogezred zenekara Czapek Péter karmester személyes vezetésével délután 4 órától 6-ig Mozart-ünneplést rendez, melynek műsora a következő: 1. Nyitány a Varázsvivőlől. 2. A hires tintet a 108. Opusból klarinetre. 3. Menuet a Jupiter symphiniából. 4. Részletek a Don Juan operából. A többi darabok különböző szerzőktől lesznek összeválogatva. Az ünneplést iránt nagy az érdeklődés. Bemeneti díj mint rendezésen.

A Csokonai-kör irodalmi szakosztályának tegnapi hirdetett ülése elmaradt. Később fogják megtartani.

Tóth Lajos ispótyai ev. ref. tanító neje elhunytáról következő gyászjelentést adta ki: A legmélyebb fájdalomtól lesújtva jelentjük, törőn szeretett nőmnek, édes anyánknak nagyanyánknak, szép nagyanyánk testvérünk és rokonunknak Tóth Lajosné szül. Greff Karolina okleveles tanítónőnek f. hó 2-án reggeli 7 órakor, életének 76.ik boldog házaságának 40 ik évében — hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Drága halottunk földi részei folyó hó 4-én d. u. 3 órakor a reform. ispótyai elemi iskola helyiségében tartandó rom. kath. szertartás után, az Anna utcai temetőben fogják nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 5-én reggeli 9 órakor fog érteke ajmíndendható elébe benyújtani. Mely végtestesség tételre rokonainkat, ismerőseinket bánatos szívvvel meghívjuk. Debreczenben, 1891. deczember 2-án. bánatos férje: Tóth Lajos. Első férjétől maradt gyermekei Bóhm Josefa férjével Klug Józseffel, Bóhm Mária férjével Kubai Alajossal, számos; unokái és szép unokái. Testvérei: Greff Aloizia özv. Mikinszky Károlyné, Greff Sándor nejevel Haraszthy Máriaival, Greff Amália férjével Wallasek Venczellal; néhai Greff Ferdinánd özvegye Heller Magdolna, gyermekeik nevében is.

A debreczeni Izraelita betegsegélyző és ápoló négyelet vasárnap Nov. 29-én tartotta meg Dr. Balkányi Miklósné elnöklete alatt évi rendes közgyűlést. A Baum Miksáné egyetli pénztáros által bejelentett pénztári jelentés szerint az évben szegények közt 1494 frt 60 kr. osztatott szét s e mellett az egyetnek már 8799 frt 04 kr. ja van a debreczeni ipar és kereskedelmi banknál betéti könyvecskére elhelyezve. A négyeleti táncmulatság jövedelme 779 frt 50 krt tett ki. Az egyet 10 szegényedet családot részben rendszer havi segélyben, ezen kívül 305 szegény kapott kisebb nagyobb mérvű segélyt.

A katonai szolgálat és a tisztviselők. A belügyminisztériolt tegnap érkezett le Hajdúvármegyéhez az a rendelet, mely szerint az állami tisztviselők akár 3 évre akár mint önkénytesek 1 évre vonulnak be a katonasághoz, illetményeik a bevonulás után rögtön megszüntetnek. Eddig 3 hónapra a fizetést megkapták, e rendelet értelmében jövőben ettől elesnek.

Majd megszokja. Hat Gyönyörű leánya volt Bella mamáak. Hat gyönyörű virágszál.

Hogy, hogy nem, ezekből a virágszálakból ellop-tak egyet.

Reggelre kelve bemont hozzá a szobájába, hogy az anyai szeretet napfényben, harmatjában fürdesse, hát akkor látja hogy elittit.

Fájdalomtól lesújtva roskadt egy karszékbe a mama.

Hogy heverem ki ezt a csapást! Elszöktették a leányomat! ...

Mire a legkisebbik, már nyílt virágszál nem kö-sött őt n ő v é r e i n e v é b e n i s i g y v i g a z t a l n i:

— Ne busujj édes mama... hiszen ma j d m e g s z o k o d .

A nagyerdei fürdő az öszön jelentős-heny átalakításokat eszközöltetett a városi tanács, amelyek előnyére valnak a jövőzű, szépfekvésű fürdőnek és kényelmére az azt sűrűn látogató közönségnek. Így a korosolyat-ter felőli oldalon kibővült a gőzfürdő, egy tyukuszemvágó szobával és egy langylevegő víz medencézés teremmel. Az új helyiségeket a jövő hétenadják át a közhasználatnak. Most karanténizálás miatt szombat estig zárva van a gőzfürdő.

A Barbi Alice holnapi hangversenyén a művésznőt kísérő zongorajátzó kisasszony Schmidt S. helybeli zongorakartárából való, Liszt systemája után készült hét és fél oktávás zongorán fog játszani.

Fráter Imréné elhalálozásáról közölt tegnapi sorainkba hiba csusszott be, amelynyben az elhalt, sokaknak felejtetlen derék urnó temetése szertartási ideje itt Debreczenben 4-én, azaz holnap pénteken délelőtt fél tízenykor lesz — az álmódi szertartás pedig 5-én, szombaton délelőtt tíz órakor.

A veres nadrág ismét előkerült a honvédségnél. Egy rendelet fértetettte ugyan a ríkió színű ruhadarabot, azonban kímélés szempontjából most ismét elővették és haszná-lják. A paradicsomos toalettdarabok természetesen már is megillettő „feltűnést” kel-tettek.

A főiskolai magyar irodalmi önképző társulat a f. hó 6-ára tervezett Csokonai ünneplést kibővített fontos akadályok miatt csak 13-án fogja megtartani. Miről a közönséget, érdeklődését újból felhíván lapunk utján értesíti a társulati főjegyző: Diószegi Mihály.

Állatorvosi póttanfolyam. A földmivé-lésügyi miniszter a gyakorlatot üzű állatorvosoknak módot akarván nyújtani, hogy az állatorvosi tudomány újabb vívmányaival

megismerkedhessenek, Budapestben az állatorvosi akadémián 1892. évi január 4-19-ig ismét póttanfolyamot nyit. Azok az állatorvosok, kik sajátjukból nem fedezhetik a költségeket, 50 frt segélyt kapnak. Kérvények decz. 15-ig adhatók be a miniszterhez.

Hirlapírók lakomája. A Vilmos-féle vendéglő új tulajdonosai Wéber I. és társa tagnap este lakomát rendeztek a helybeli sajtó tisztelőire. A hirlapírók, kiadótulajdonosok és nyomdai művezetők csekem teljes számmal megjelentek. Persze kitűnő vacsora és kitűnő borok kerültek a fehér asztalra.

Természetes, hogy a felkészítő sem hiányzott, anélkül, hogy a tósztozók legkevésbé is visszaéltek volna iróvársáik és kedves kiadóik nagybecsű türelmével. Benedek János emelt először poharat, éltetvén a vendéglőnek új tulajdonosait és elődjük szerencséhez hasonló szerencsét kívánva nekik a vállalatához, melyhez asszal kezdettek, hogy méltányolva a sajtó értékét és hivatását, meghívásukkal tisztelték meg; a sajtó munkásait. Tiszteletlenség lett volna el nem fogadni ezt a lakomát, tölők, mikor a debreczeni közönség általában olyan kevéssé tudja megbecsülni a sajtó hatalmát és a hirlapíróknak fáradságát nem ösmerő zaklatot, önzetlen munkásságát. Rudnyánszky Gyula szólott azután, szembe állítva a sajtó hivatását és érdemeit azzal a kiskoruságot eláruló kicsinyiséssel és lenézésel, amelyben Debreczenben oly sokan részesítik a sajtót, úgy hogy akadt ember, aki a hirlapírást wurstnak nevezte. Ily viszonyok között a debreczeni sajtóra egyéb nehéz feladatok mellett az a kötelesség is vár, hogy meghódítsa a maga részére a közönség elismerését és becsülését.

E közös feladatot egyetértéssel és összerattással lehet megoldani. Tehát a debreczeni sajtó egyetértésére és összerattására irtíri poharat. Éjfélig csengtek a poharak. Akkor szétoszlott az újságírók társasága, köszönye Wéberéknek, hogy ily kedves emlékü estén össze hozták a helyi sajtó munkásait.

Fráter Imréné szül. Erosey Terézia urnőnek halála városszerte nagy részvétet támasztott a köztisztviseltek álló család és annak feje Fráter Imre iránt. A debreczeni szabadelvű párt intéző bizottsága is öszintén osztozik tevékeny, nagyérdemű elnökének lesújtó gyászában s azon benső, öszinte raga-szkodástól és szeretettől indítatva, mely a pártot egyik hajlithatatlan vezérfőfőhoz, buzgó elnökéhez évek óta szorososan fűzi, a párt intéző bizottsága koszorút helyez a boldogult urnó koporsójára. Az élő virágokból, kaméliákból, pálmalevelekből font remek szép koszoru fehér selyem szalagjára ezt a felirást nyomták aranyos betűkkel: „A szabadelvűpárt intéző bizottsága szeretett elnöké nejméne.”

A gyászszertartás, mielőtt a drága halott kihült tetemet elszállítanák a Fráterek álmódi sírboltjába, nem 5-dikén lesz, ahogy tegnapi hírből irtuk, hanem holnap, negyediken d. e. fél 11 órakor, a Miklós-utczai 1961. sz. házánál. A hulla szállításához való engedélyt ma adta a ki a polgármesteri hivatal és erről értesítette Bihar megye alispánját. Álmósdon f. hó 5-dikén d. e. 10 órakor helyezik örök nyugalomra ref. szertartás szerint a kihült nemes, jó szívet.

Érdekes sajtópörre van kilátásunk decz. hó 14-dikén. Ekkorra van kitűzve a kuria által delegált debreczeni esküdtzsek előtt Barát Armin, a „Temesvári Zeitung” szerkesztőjének ifj. Steiner Károly és Reiner Adolf a „Südungarische Reform” szerkesztője és munkatársa elleni sajtópörében a végtárgyalás. — A tárgyalásra Aradról és Temesvárról számosan vannak beidézve, köztük képviselők és hirlapírók. Barát Armin magánvádlótt dr. B a k o n y i Samu helybeli keresett fiatal ügyvéd képviseli. Ez lesz az első tárgyalás a debreczeni kir. törvényszék új tárgyaló termében.

Visszaélések vasuti jegyekkel. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az utazó közönség kényelmére létesített azon intézményt, hogy a m. kir. posta és távirdehivatalok és egyéb magán elárusítóknál szelvényes menetjegyek nemcsak az illető elárusítóhely állomásáról és viszont, hanem a m. kir. államvasutak bármely állomásáról bárhová előre válthatók, — egységek a vasuti bevételek károsítására használják fel oly módon, hogy előreváltott s egymás folytatását képező két szelvényes menetjeggyel egyhuzamban utaznak. Mivel ily visszaélések miatt a m. kir. államvasutak nem kívánja az utazó közönséget ama kedvezménytől megfosztani, mely szerint a szelvényes menetjegyek bármely állomásról bárhová előre válthatók, másrészt azonban az sem engedhető meg, hogy ezen kedvezmény arra használtassék fel, hogy a díjszabás szerinti menetdíjak ösökkentessenek, — jövőben mindazon esetekben, melyekben valamely utas előre váltott s egymás folytatását képező két szelvényes menetjeggyel, vagy az állomáson váltott közönséges és az utazás folytatására szolgáló előre váltott szelvényes menetjeggyel egyhuzamban az utaznak a második jegynek a vonatnál való előmutatása alkalmával ép úgy mint más utánfzetéseknél a kalauz által 60 kr. pótlilleték fog behajtani.

lapunkat ev. ref. e gye) két Sz. a b ó gye espe

básznak ni valóz másként czeni ipar áításával hírterjesz zöket: „I gyár-telep első eset. eset ugyan Magyaror fordult el ház-szál

Ime a Pe a beküldő ságában. mint hog forrása e vagyunk Ilyen ves debreczen már csak sa érdeké netelét; d nes husbó közetkezt alkalmaz

— C szolga és f — U el hozzá! A do gyorsan fölk olyan sürgő — N — S t a r o k k i

Mi Barb az újabb mint már negyedik díszterem vészno kö követezék I. C

Wurm. II. d b dáina. A III. b IV. b V. a b e) Augen be c) d) e) A l i c e VI. M ü r y VII. „Tankréd” H e szék 3 frt Zártszék előre vált k e r e s k

Alig kesztésére ne, mint e 1892. évr lénen e ne meggyőző várakozás Tolnai La Géza, Ru Lenke és gazdagitja találjuk m lye k a „K nak tulajd sági és ke déki házi e rovatok mindazon ra szinte tanácsadó czikk bár m i d e n t a r t á s i k ö v e t k u j a b b h i v a m u e i g e m i d e n k i k a p h a t ó . E l á d i L a t e t j ü k o l v a l i a p á r t o l v a n s z e r k e p o k a t n é l k m e r t a l e g e l ö n y t n y t r i d . f é l v e r K i a d ó h i v a s z á m .

„Tréfi” című táto, dísz

Egy budapesti nagy üzlet megvétele
által és dusan felszerelt nagyraktárunknak leltár előtti megkisebbitése czéljából

**Butorszövet, szőnyeg, függöny,
ágy és asztalterítő
vászon és asztalnemű**

valamint
női ruhaszöveteket
tetemesen leszállított áron

ajánlunk.
KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
DEBRECZEN, Kis-templom bazár.

RUMBOLD B.
czim- és czimer-festészeti, papírmásé művek, zászló és díszítési czikkek gyára.
Alapított 1842.
Czim- és czimer-festészeti tárgyak,
családi czimerek,
kamarási táblák és családfák összeállítás és műfestése,
plastikus papírpép-művek.
Mennyezet-díszítmények (rosetták) és díszítési tárgyak, kölcsön és eladási árban.
Diszítések ünnepélyekhez.
GYÁR. külső váci ut 1722. Telefon. 907.
IRODA. IV., muzeum körút 13. Telefon. 52-09.
Valasztási zászlók és Jelvények.

**Karácsonyi és Ujévi
ajándékoknak,**
valamint minden más alkalmi meglepetésekre hasznos és czélszerű
**Porcellán, Chinaezüst, Bronze és
Majolika ujdonságok.**
Ditmár, Brünner, a hazai gyártmányu:
asztali- és függőlámpák, nap- és
villámégőkkel.
Porcellán-, Ét-, Kávó-, Thea,
ugyszinte mindennemű
veg-, ivó- és likőr-készleteket nagyválasztékban
ajánl
Kaszanyitkzy Endre
előbb KUHINKA I. K. D. DEBRECZENBEN.
Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesítetnek. — Arjegyzékek-
kel kívánatra bérmentve szolgálók.

Korcsolyázók figyelmébe!

Van szerencsém a jégsporthiveinek szives tudomására hozni, hogy a mai naptól kezdve a

a „**Margit-fürdő**“ jégpálya

IDÉNYBÉRLET JEGYEI a fürdő pénztárnál már előre válthatók.
Ára személyenként 3 frt.

Korcsolya fiók bérlet minden pár korcsolya után 50 kr.

A Margit fürdő jégpálya a közelgő időre teljesen elő van készítve, és új vízvezetékekkel ellátva s azon kellemes helyzetben van, hogy mindennap tükör simaságu jégpályát képes előállítani. — A jégidény alatt

KÉT JÉGÜNNEPÉLY

van tervezve, verse nyel és látványosságokkal. Sikerült a helyben állomásozó cs. és kir. 39. gyalogezred zenekarát is a jégidényre megnyernem.

Minden ünnep és vasárnap délután

bent a teremben és kint a jégpályán is egyidejűleg katonai zene fogja a nagyerdemű közönséget mulattatni.

A korcsolyázni tanulni vágyók részére korcsolya mestert szerződtettem ki a jégidény alatt minden délelőtti fogja a tanítást szerény feltételek mellett végezni s a helybeli fi és leánynevelő intézet növendékei ha csoportosan jelentkeznek, nagy kedvezményben részesülnek.

A nagy érdemű közönség minden igényéről gondoskodva van s kéri a minél tömegesebb látogatást

A TULAJDONOS.

Uj temetkezési intézet.

Dankó Mihály

ujjonnan berendezett temetkezési intézete DEBRECZENBEN. Czegléd-utca, 2155 a gyógyszerházzal szemben

A n. é. közönség e ismerő bizalmánál fogva, b. tudomására hozom, miszerint. üzletemet fokozatosan oda fejlesztettem, hogy a temetkezéshez megkívántató

érozia- és mindennemű
behuzott egyszerű és díszes koporsók,
halotti kellékek, gyászokcsik, legszebb kivitelben,

a gyászoló felek igényeihez mért
tisztességes olesó árért,
szolgáltatnak ki.

Fő törekvésem leendő mindig a szolid verseny betartása mellett a szigorú pontosság és figyelem.

Elvállalom mindennemű temetések rendezését, helyben mint vidéken. — Hullaszállítás minden irányban.

Ercz, mű- és élő virágkoszorúk előállítását szalag felírással — vagy a nélkül — a kor kívánalmához mért olesó árért.

Kérve a n. é. közönség pártfogó támogatását, hogy a szomorodott felek igényeit továbbra is méltányosan elégíthessem ki.

Debreczen, 1891. april hó.

Kiváló tisztelettel

DANKÓ MIHÁLY.

A Debreczeni Ellenőr könyvkötészetében

mindenféle díszes és egyszerű

K Ö N Y V K Ö T Ö I
m u n k á k

gyorsan pontosan és jutányos árban elkészítetnek.